

001	06	10	14	18	22	26	30	34	38	42	46	50	54	58	62	66	70	74	78	82	86	90	94	98	100

Keskiviikkona 20. marraskuuta 2013

MAASEUDUN TULEVAISUUS

7

UUTISET

Metsävakuutuksen korvauksista 60–70 prosenttia aiheutuu myrskyvahingoista. JOHTAJA RISTO KARHUNEN, FINANSsIALAN KESKUSLIITTO

Sadat maatilat edelleen Einon jäljiltä ilman sähköä Savossa

Tiistaina puolen päivän aikaan sähköttä oli edelleen lähes 8 000 taloutta Savossa ja ympäristössä vielä satoja lisää. Korjaukset etenevät, mutta parituhatta taloutta joutui viettämään kolmannenkin yön ilman sähköjä. Lisäksi kova tuuli katkoi vasta korjattuja linjoja uudelleen.

.....

Eino-myrskyn jälkiä paikattiin hartiavoimin tiistaina. Sunnuntain myrsky katkaisi pahimmillaan sähköt yli 100 000 haja-asutusalueen taloudelta. Tiistaina puoliltapäivn sähkötä oli Pohjois-Savossa 3 500 taloutta ja Etelä-Savossa 3 100 taloutta.

Siirtoteknikko **Kari Mihailov** Järvi-Suomen Energiasta Mikkelistä arveli tiistaina iltapäivällä, että iltaan mennessä sähköt saadaan palautettua pariintuhanteen talouteen. Kolmas pimeä yö odotti silti yli tuhatta taloutta.

Mihailovin mukaan yhtiöllä on maastossa korjaustoissa yli 150 asentajaa ja helikoptereita on käytetty apuna vikapaikkojen paikallistamisessa. Pahimmat paikat ovat jäljellä. Sähköyhtiö arvioi taajamien ja kylien välisten keskiännitejoh-tojen tulevan kuntoon keski- viikkoiltaan mennessä.

Paikoin puita on kaatunut linjoille paljon ja myös tolppia joudutaan uusimaan.

Talojohtoja korjataan sitä mukaan, kun tietoja vaurioista tulee, mutta korjaus menee lop-puviikkoon.

Pohjois-Savossa korjaukset etenevät hieman nopeammin. Savon Voimasta arvioitiin tiis-taina, että keskijänniteverkon eli paikkakuntien ja kylien väli-set runkoyhteydet saadaan kor-jattua tiistain aikana muutamia yksittäisiä pahasti vaurioituneita kohtia lukuunottamatta.

Pahimmat jäljellä olevat vika-alueet ovat Hankasalmi–Ääne-koski-välisellä alueella, Savon Voimasta kerrotaan.

Maitotila kolmatta päivää sähköttä

Maidontuottaja **Juha Viinanen** Rantasalmen Parkumäestä odotti sähköjä tiistaina kolmat-ta päivää. Sähköyhtiöstä kerrottiin, että sähköt saatetaan saada kuntoon myöhään tiistaina

illalla, mutta varmaa se ei ollut. Viinanen asensi Asta-myrskyn jälkeen traktorikäyttöisen aggregaatin, jolla maitotila on pärjännyt katkon aikana. Naa-purissa on pari taloa pimeänä. Niistä näkee, koska sähköt palaavat.

Aggregaatti on sijoitettu omaan tilaan maitohuoneen yhteydessä, jolloin varavoiman kytkeminen käy nopeasti eikä aggregaattia tarvitse hakea. Viinasen mukaan varvoimala pitää kytkää taiten, käynnistää aggregaatti ensin ja vasta sen jälkeen kytkeä se verkkoon.

Viinasen mukaan katko teet-tää runsaasti ylimääräistä työtä. Traktoria pitää tankata säännöl-lisesti, sillä polttoainetta kuluu 7–8 litraa tunnissa.

Myös sähköjen palaaminen vaatii varovaisuutta. Kaikki laitteet pitää kytkeä pois päältä ja kokeilla, että asiat ovat kun-jossa. Kerran asentajat kytkivät johdon väärin ja myllyn voima-virtamooottori lähti pyörimään väärin päin.

”Tuli kallis remontti, mutta yhtiö korvasi.”

Satoja tukiasemia mykkänä

Laaja sähkökatkos mykisti myös haja-asutusalueella sijaitsevat matkapuhelimien tukiasemat. Mykistyneistä tukiasemista oli tiistaina iltapäivällä edelleen viidennes pimeänä, kertoo vies-tintäjohtaja **Tatu Tuominen** Telia-Soneralta.

Tuomisen mukaan tukiasema-t saadaan käyttöön sitä mu-kaan, kun sähkölinjojen korja-usket etenevät.

Tukiasemien akut riittävät 2–4 tunnin katkojen ajan. 97 prosenttia katkoista on tätä ly-hyempiä.

Tuomisen mukaan operaatto-rit ovat pyrkineet parantamaan tukiasemien valmiuksia ja tuki-asemiin on lisätty varavoiman syöttömahdollisuus. Se ei auta,

Maidontuottaja Juha Viinanen Rantasalmelta varautui kolmanteen sähköttömään yöhön tiistaina illalla. Aggregaatti takasi sähköt katkon aikana. Takana tilan poika Markus Viinanen.

Rantasalmen Pahakkalan-tiellä myrsky katkaisi sähkö-linjan ja sähkötolpan.

» Tukiasemien akut riittävät 2–4 tunnin katkojen ajan. 97 prosenttia katkoista on tätä lyhyempiä.

jos maston lähelle ei päästä kaa-tuneiden puiden takia.

Viestintävirastoon on tul-lut runsaasti yhteydenottoja, vaikka Eino-myrsky ei juuri poikkea aiemmista 2010-luvun myrskyistä. Tärkeintä on saada yhteydet kuntoon, toteaa johta-va asiantuntija **Ari Karppanen** Viestintävirastosta.

Karppasen mukaan matka-viestinverkkojen tukiasemia on haja-asutusalueella tuhansia, eikä siirrettäviä varavoimako-neita riitä joka paikkaan. Niitä ei myöskään pystytä aina viemään tukiasemalle muun muassa tei-le kaatuneiden puiden takia.

Operaattorit ovat yhteis-työssä pyrkineet turvaamaan hätäliikenteen toimivuuden.

Näin ollen hätäpuheluita pitäisi pystyä soittamaan, vaikka kän-nykkä näyttää, ettei yhteyttä verkkoon ole.

Uusi sähkömarkkinalaki määrittelee rajat pisimmille hyväksytyille sähkökatkoille. Se tarkoittaa isoja investointeja sähköjakeluverkkojen toimin-tavarmuuden parantamiseen muun muassa myrskytilanteis-sa.

Taajamissa katko ei saa ylittää 6 ja haja-asutusalueilla 36 tun-tia. Laissa on kuitenkin pitkät siirtymäajat ensi vuosikymme-n lopulle saakka.

VEIKKO NIITYMAA

Kalmari vaatii tukiasemiin varavoima-liitäntöjä

Matkapuhelinmastoihin pitää saada varavoimaliitännät, että maaseudulla voidaan käydä lataamassa tukiasemien akut täyteen, vaatii kansanedustaja **Anne Kalmari** (kesk.).

Kalmarin mukaan tämä on turvallisuuskysymys, joka vaa-tii enemmän tahtoa kuin rahaa operattoreilta.

Muutaman sadan euron kustannusta kannattaa verrata kännykkämaston kokonaishin-taan.

Maan hallituksen pitää vaa-tia lainsäädännöllä varavoima-liitäntä jokaiseen tukiasemaan, Kalmari katsoo.

Piittaamattomuus maaseu-dun sähkökatkojen ongelmien kohdalla on Kalmarista jär-kyttävää. Haja-asutusalueilla tuhannet, jopa kymmenet tu-hannet ihmiset ovat vailla vies-tintäyhteyksiä sähkökatkojen aikana. Eino-myrsky paljasti sähköjärjestelmän haavoittu-vuuden.

Kalmarin kotikylällä Kivi-järvellä ei ollut mahdollista soittaa 11 tuntiin.

Kalmarin mukaan ei voida vähätellä ihmisten pelkoa, kun he miettivät, miten saadaan apua, jos sitä tarvitaan. Jopa viranomaisverkot kaatuivat.

Kalmari teki varavoimasta lakialoitteen vuonna 2010, jolloin sen allekirjoitti yli sata kansanedustajaa.

VEIKKO NIITYMAA

Vahingot kannattaa kirjata ja valokuvata

Netti laulaa ja korvauspuheli-met soivat vahinkoilmoituksia vakuuttajille viikonvaihteen Ei-no-myrskyn jäljiltä. Vahinkojen laajuus alkaa selvitä lähipäivinä. Lähi-Tapiolassa pitää kiirettä.

Toimistoillakin käydään teke-mässä vahinkoilmoituksia. Yhtiö on markkinajohtaja maatilo-jen ja metsien vakuuttamisessa.

”Metsävahinkojen laajuus selviää hitaammin kuin raken-nusvahinkojen määrä”, tuote-päällikkö **Sami Viljanen** Lähi-Tapiolasta arvioi.

Metsien vahingot valkenevat sitä mukaa, kun vahinkoja eh-ditään tarkistamaan. Metsäala lupaili keskiviikkona tarkentaa tietoja kaatuneen metsän mää-rästä.

Tiistaina arvioitiin, että metsätuhot ovat jäämässä pie-nemmiksi kuin toissa talven Tapani- ja Hannu-myrskyissä. Silloin metsävakuutus korvasi vahinkoja yli sadalla miljoonalla eurolla.

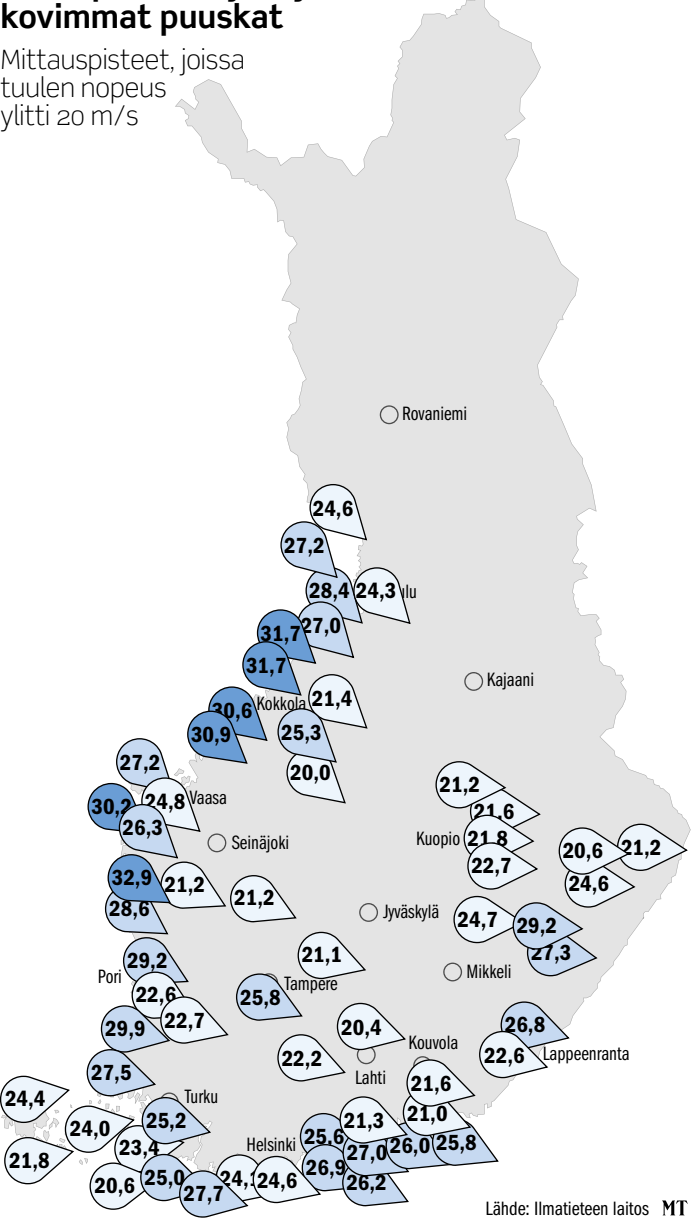
Johtaja **Risto Karhunen** Finanssialan keskusliitosta piti alkuvuikosta mahdolltomana arvioida vahinkojen määrää.

”Tärkeintä on varmistaa hen-kilöturvallisuus ja estää lisäva-hingot”, Karhunen painotti.

Kaatuneiden ja kallistu-neiden puiden raivaamisessa kannattaa odottaa pelastus-laitoksen tai metsurien apua. Omin päin raivaaminen voi olla hengenvaarallista.

Einon päivän myrskyn kovimmat puuskat

Mittauspisteet, joissa tuulen nopeus ylitti 20 m/s

Vain Lappi säästyi Einon runtelulta

Viime sunnuntaisen Eino-myrskyn voimakkaimmat tuulet osuivat Ilmatieteen laitoksen mukaan maan keskiosiin. Län-nestä itään kulkeneen myrsky-rintaman tuhoilta säästyi vain Lappi.

Ilmatieteen laitos mittasi suurimmaksi tuulen keskino-peudeksi 27 metriä sekunnissa. Se mitattiin Raahen Nahkiaisessa.

Puuskissa mitattiin huomattavasti voimakkaampiakin no-peuksia. Kaskisten Sälggrundissa mitattiin merialueiden kovin puuska, 32,9 metriä sekunnissa, ja Savonlinnan lentoasemalla maa-alueiden voimakkain, 27,3 metriä sekunnissa.

Tapaninpäivän myrskyssä kaksi vuotta sitten kovin merel-lä mitattu puuska oli 36,4 metriä

sekunnissa ja maa-alueilla 31,5 metriä sekunnissa.

Esimerkiksi Etelä-Pohjan-maata myrsky runteli tasaisesti, ja tuhotkin levittäytyivät tasai-sesti eri puolille maakuntaa. Valtaosa rakennuksille ja au-toille aiheutuneista vahingoista sattui Seinäjoen seudulla.

”Hälytyskeikkoja oli Etelä-Pohjanmaan alueella noin 170, pääosin puiden kaatumisia esi-merkiksi sähkölinjoille”, kertoo Etelä-Pohjanmaan pelastuslai-toksen pelastuspäällikkö **Kari Pajuluoma**.

Metsää ei Etelä-Pohjanmaal-la kaatunut yhtä laajalti kuin aiemmissa myrskyissä eikä vas-taavia suuria yhtenäisiä tuho-alueita ollut, Pajuluoma sanoo.

JUKKA KOIVULA

JUHAN REKU

Myrsky lisää hyönteistuhoja

Puuta kaatui vajaa kaksi miljoonaa kuutiota

Eino-myrsky kaatoi noin 1,5 miljoonaa kuutiota puuta. Jos hajatuhot jäävät korjaamatta, hyönteistuhojen riski kasvaa ensi kesänä.

”Myrsky kaatoi lähinnä yksittäisiä puita ja pieniä puur-yhmiä aukkojen länsilaidoilta. Koska tuhot ovat hajanaisia, paljon myrskypuuta saattaa jäädä korjaamatta”, ennustaa metsätuhovastaava **Yrjö Niskanen** Suomen metsäkeskuk-sesta.

Niskasen mukaan Eino-myrskyn tuhot jäivät pienem-miksi kuin esimerkiksi Astan tai Tapanin tuhot.

”Tapani-myrsky kaatoi 3,5 miljoonaa kuutiota puuta. Siit-tä jäi korjaamatta noin puoli miljoonaa kuutiota. Nyt puita on nurin siellä täällä yksittäin tai muutaman puun ryhmissä. Niitä jää korjaamatta suhteelli-sesti enemmän kuin aiemmin.”

Eino sai Etelä-Savossa vauhtia järvistä

Eniten tuhoa Eino aiheutti Etelä-Savossa. Se otti lisää vauhtia suurista järvistä ja kaatoi maakunnassa ehkä jopa 400 000 kuutiota puuta.

Länsi-Suomi selvisi vähem-mällä. Siellä yksittäiset puut katkoivat sähköjä, mutta viat saatiin nopeasti korjattua.

Kirjanpainajat käyvät ktiinni kesän kynnyksellä

Niskasen mukaan metsän-omistajien kannattaa käydä varmuuden vuoksi metsän-sä läpi. Myrskyn kaatamat tai vioittamat puut muodostavat tuhohyönteisille lisääntymis-paikan.

”Koska suuri osa myrsky-

puista jää luultavasti korjaa-matta, kirjanpainajat käyvät niihin kiinni kevätkesällä.

Hyönteistuhojen riski on siis kasvussa.” Lain mukaan metsänomista-

jan on puututtava tilanteeseen, jos ryhmässä on kaksikym-mentä tuhoutunutta puuta.

Metsäkeskuksen alustavan arvion mukaan Eino-myrskyn kaatamien puiden arvo on

20–80 miljoonaa euroa. JARMO PALOKALLIO Aiheesta lisää sivulla 9.